

GOTICO-ANTIQUA, PROTO-ROMAN, HYBRID.
15TH CENTURY TYPES BETWEEN GOTHIC AND ROMAN
ATELIER NATIONAL DE RECHERCHE TYPOGRAPHIQUE

SWEYNHEIM & PANNARTZ PROTO-ROMAN 115R
KONRAD SWEYNHEIM & ARNOLD PANNARTZ
ROME 1467

a

Incipiunt epistole Cecilii Cypriani ad Cornelium
Papam. Et prima de confessione. feliciter.

Yprianus Cornelio fratri salutem. Cognouimus frater carissime fidei ac uirtutis uestre testimonia gloriosa. & confessionis uestre honorem sic exultanter accepimus ut in meritis ac laudibus uestris nos quoque participes ac socios computemus. Nam cum nobis et Ecclesia una sit & mens iuncta: & indiuidua concordia: quod non sacerdos in consacerdotis sui laudibus tanquam in suis propriis gratuletur? Aut que fraternitas non in fratrum gaudio ubique letet? Exprimi satis non potest quanta ista exultatio fuerit & quanta leticia: cum de uobis prospera & fortia comperissemus. ducem te illic confessionis fratribus extitisse. Sed & confessionem ducis de fratrum consensione creuisse. ut dum precedis ad gloriam feceris multos glorie comites. & confessorem populum suaseris fieri: dum primus paratus es pro omnibus confiteri. ut non inueniamus quid prius predicare debeamus. utrum ne tuam promptam & stabilem fidem an inseparabilem fratrum caritatem. Virtus illic Episcopi precedentis publice comprobata est. adunatio sequentis fraternitatis ostensa est. dum apud uos unus animus & una uox est Ecclesia omnis Romana confessa est. Claruit fratres carissimi fides quam de uobis beatus Apostolus predicauit. Hanc laudem uirtutis & roboris firmitatem iam tunc in spiritu preuidebat & preconio futuroque merita uestra contestans: dum parentes laudat: filios puocat. dum sic unanimes dum sic fortes estis magna & ceteris fratribus unanimi & fortitudinis exempla tribuistis. Docuistis granditer deum timere. Christo firmiter adherere. plebem sacerdotibus iungi. in persecutione fratres a fratribus non separari. concordiam simul iunctam uinci omnino non posse. quicquid simul petitur a cunctis deum pacis pacificis exhibere. Profilerat aduersarius terrore uiolento Christi castra turbare. sed quo impetu uenerat eodem impetu pulsus est. & quantum formidinis & terroris attulit: tantum fortitudinis inuenit & roboris. Supplacare se iterum crediderat posse dei seruos: & uelut Tyrões & rudes quasi minus paratos & minus cautos solito suo more concutere. Unum primo aggressus ut lupo ouem discernere a grege: ut accipiter columbam ab agmine uolantium separare temptauerat. Nam cui

Incipiunt epistole Cecilii Cypriani ad Cornelium
Papam. Et prima de Confessione. feliciter

Yprianus Cornelio fratri salutem. Cognouimus frater carissime fidei ac uirtutis uestre testimonia gloriosa & confessionis uestre honorem sic exultanter accepimus ut in meritis ac laudibus uestris nos quoque participes ac socios computemus. Nam cum nobis et Ecclesia una sit & mens iuncta: & indiuidua concordia: quod non sacerdos in consacerdotis sui laudibus tanquam in suis propriis gratuletur? Aut que fraternitas non in fratrum gaudio ubique letet? Exprimi satis non potest quanta ista exultatio fuerit & quanta leticia: cum de uobis prospera & fortia comperissemus. ducem te illic confessionis fratribus extitisse. Sed & confessionem ducis de fratrum consensione creuisse. ut dum precedis ad gloriam feceris multos glorie comites. & confessorem populum suaseris fieri: dum primus paratus es pro omnibus confiteri. ut non inueniamus quid prius predicare debeamus. utrum ne tuam promptam & stabilem fidem an inseparabilem fratrum caritatem. Virtus illic Episcopi precedentis publice comprobata est. adunatio sequentis fraternitatis ostensa est. dum apud uos unus animus & una uox est Ecclesia omnis Romana confessa est. Claruit fratres carissimi fides quam de uobis beatus Apostolus predicauit. Hanc laudem uirtutis & roboris firmitatem iam tunc in spiritu preuidebat & preconio futuroque merita uestra contestans: dum parentes laudat: filios puocat. dum sic unanimes dum sic fortes estis magna & ceteris fratribus unanimi & fortitudinis exempla tribuistis. Docuistis granditer deum timere. Christo firmiter adherere. plebem sacerdotibus iungi. in persecutione fratres a fratribus non separari. concordiam simul iunctam uinci omnino non posse. quicquid simul petitur a cunctis deum pacis pacificis exhibere. Profilerat aduersarius terrore uiolento Christi castra turbare. sed quo impetu uenerat eodem impetu pulsus est. & quantum formidinis & terroris attulit: tantum fortitudinis inuenit & roboris. Supplacare se iterum crediderat posse dei seruos: & uelut Tyrões & rudes quasi minus paratos & minus cautos solito suo more concutere. Unum primo aggressus ut lupo ouem discernere a grege: ut accipiter columbam ab agmine uolantium separare temptauerat. Nam cui

Exprimi satis non potest q̄ta ista exultatio fuerit & q̄ta leticia:
cum de uobis prospera & fortia comperissemus. ducem te illic cō/
fessionis fratribus extitisse. Sed & confessionem ducis de fratrum
consensione creuisse. ut dum precedis ad gloriam feceris multos
glorie comites. & confessorem populum suaseris fieri: dum primus
paratus es pro omnibus confiteri. ut non inueniamus quid prius

Exprimi satis non potest q̄ta ista exultatōn fuerit & q̄ta leticia:
cum de uobis prospera & fortia comperissemus. ducem te illic cō/
fessionis fratribus extitisse. Sed & confessionem ducis de fratrum
consensione creuisse. ut dumt precedis ad gloriam feceris multos
glorie comites. & confessorem populum suaseris fieri: dum primus
paratus es pro omnibus confiteri. ut non inueniamus quid prius

A B C D E F G H
I K L M N O P Q
R S T V X Y Z
a b c d e f g h i k l m n
o p q r s t u v x y z

A B C D E F G H I
K L M N O P Q u
R S T V X Y Z a ã
b c ç d ð e ē f ff g h i k
l m ñ n ñ o ó p p p p p q
q q q q r r r r r r t t é u
ú x y z & ç . : ? /

A B C D E F G H I
K L M N O P Q u
R S T V X Y Z a ã
b c ç d ð e ē f ff g h i k
l m ñ n ñ o ó p p p p p q
q q q q r r r r r r t t é u
ú x y z & ç . : ? /

Non eram nescius Brute cum quae summis ingenis exquisi-
tae doctrinae philosophi Graeco sermone tractavissent
ea Latinis litteris mandarem fore ut hic noster labor in
varias reprehensiones incurreret. nam quibusdam et ut
quidem non admodum indoctis totum hoc displicet philoso-
phi. quidam autem non tam id reprehendunt si remis-
sus agatur sed tantum studium tamque multam operam
ponendam in eo non arbitrantur. erunt etiam et ut qui-
dem eruditi Graecis litteris contemnentes Latinas qui se
dicant in Graecis legendis operam malle consumere. pos-
tremo aliquos futuros suspicor qui me ad alias litteras vocent
genus hoc scribendi et si sit elegans personae tamen et
dignitatis esse negent. Contra quos omnis dicendum bre-
viter existimo. Quamquam philosophiae quidem vitu-
peratoribus satis responsum est eo libro quo a nobis philo-
sophia defensa et collaudata est cum esset accusata et vitupe-
rata ab Hortensio. qui liber cum et tibi probatus videretur et
ut quos ego posse iudicare arbitrarer plura suscepi veritus
ne movere hominum studia viderer retinere non posse. Qui
autem si maxime hoc placeat moderatius tamen id volunt
fieri difficilem quandam temperantiam postulant in eo quod
semel admissum coerceri reprimique non potest ut prope-
modum iustioribus utamur illis qui omnino avocent a philo-
sophia quam his qui rebus infinitis modum constituent in
reque eo meliore quo maior sit mediocritatem desiderent. Sive
enim ad sapientiam perveniri potest non paranda nobis

solum ea sed fruenda etiam sapientia est sive hoc difficile est
tamen nec modus est ullus investigandi veri nisi inveneris
et quaerendi defatigatio turpis est cum id quod quaeritur sit
pulcherrimum. etenim si delectamur cum scribimus quis
est tam invidus qui ab eo nos abducat si laboramus quis est
qui alienae modum statuatur industriae nam ut Terentia-
nus Chremes non inhumanus qui novum vicinum non vult
fodere aut arare aut aliquid ferre denique non enim illum
ab industria sed ab inliberali labore deterret sic isti curiosi quos
offendit noster minime nobis invidiosus labor. is igitur est
difficilius satis facere qui se Latina scripta dicunt contemnere.
in quibus hoc primum est in quo admirer cur in gravis-
simis rebus non delectet eos sermo patrius cum idem fabellas
Latinas ad verbum e Graecis expressas non invitae legant.
quis enim tam inimicus paene nomini Romano est qui Enni
Medeam aut Antiopam Pacuvii spernat aut reiciat quod
se isdem Euripidis fabulis delectari dicat Latinas litteras oderit
Synephebos ego inquit potius Caecilii aut Andriam Teren-
tium quam utramque Menandri legam. A quibus tantum dissen-
tio ut cum Sophocles vel optime scripserit Electram tamen
male conversam Atilii mihi legendam putem de quo Luci-
lius ferreum scriptorem verum opinor scriptorem tamen
ut legendus sit. rudem enim esse omnino in nostris poetis aut
inertissimae segnitiae est aut fastidii delicatissimi. mihi qui-
dem nulli satis eruditi videntur quibus nostra ignota sunt. an-
tinam ne in nemore nibilo minus legimus quam hoc idem

ABBREVIATIONS
DISCRETIONARY LIGATURES

ã	am
đ	de def dicit dictuf dif dit dum und
ẽ	em en est
ı	in ini im imu ire mi min ni nim
ṁ	men mn mne mni mun tum
ñ	an ene
ó	on om io odo
p	par per
ꝑ	pro prop prae

ṑ	pre pu
ṑ	pur put
q	quid
ṙ	qua
ṙ	quidam
p	quod
p	que
ć	tio
ú	um un
&	et
ꝛ	rum

HISTORICAL LIGATURES
STANDARD LIGATURES

ct	ct
ff	ff
fi	fi
ff	ff
ff	ff
ft	ft

CONTEXTUAL ALTERNATES

p	p
r	r

SWEYNHEIM & PANNARTZ 115R [TW], PROTO-ROMAN FIRST USED IN ROME BY KONRAD SWEYNHEIM & ARNOLD PANNARTZ, FOR CICERO'S *EPISTOLAE AD FAMILIARES* [ISTC] IN 1467 AND USED UNTIL 1476.

TYPE DESIGN WORKSHOP WITH STUDENTS OF ANRT AT BIBLIOTECA STATALE DEL MONUMENTO NAZIONALE DI SANTA SCOLASTICA, HELD BY ÉMILIE RIGAUD, THOMAS HUOT-MARCHAND AND JÉRÔME KNEBUSCH, SUBIACO, MAY 2018.

SOURCES: *SANCTI HIERONYMI TRACTATUS ET EPISTOLAE*, HIERONYMUS, 1468 [ISTC] & *EPISTOLAE ET RECONGNITIONE IONNIS ANDREAE*, CYPRIANUS, 1471 [ISTC].

WORKSHOP PARTICIPANTS: ALEXIS FAUDOT, RÉMI FORTE, MORGANE PIERSON, RAFAEL RIBAS, TANGUY VANLAEYS, ROSALIE WAGNER, ISIA YUROVSKY, ELOÍSA PÉREZ, FRANCIS RAMEL.

FONT DESIGNED AND PRODUCED BY ALEXIS FAUDOT AND RAFAEL RIBAS, DIRECTED BY JÉRÔME KNEBUSCH, ATELIER NATIONAL DE RECHERCHE TYPOGRAPHIQUE (ANRT), NANCY.

PUBLISHED UNDER THE SIL OPEN FONT LICENCE AND AVAILABLE AT GOTICO-ANTIQUA.ANRT-NANCY.FR

COPYRIGHT ANRT, ALL RIGHTS RESERVED, 2019

VERSION: 1.0, 25 APRIL 2019

ADDED GLYPHS:

JUW_jsw